

STRATEGIJA RAZVOJA VODNE INFRASTRUKTURE U PROSTORNOM PLANU REPUBLIKE SRBIJE

STRATEGY FOR WATER INFRASTRUCTURE IN THE SPATIAL PLAN OF THE REPUBLIC OF SERBIA

REZIME

Prostorni plan Republike Srbije (PPRS), kao 'krovni' dokument u sistemu prostornog planiranja u zemlji - upravo je pred usvajanjem. U članku se definišu strateški princip tog dokumenta. Tretirajući Srbiju kao jedinstven vodoprivredni prostor, PPRS je počao od činjenice da su vodni resursi Srbije dosta oskudni i veoma neravnomerni po prostoru i vremenu. U takvim uslovima složeni problemi u oblasti voda mogu se rešavati samo realizacijom integralnih sistema za uređenje, korišćenje i zaštitu voda. Definisani su bazni kriterijumi za planiranje takvih sistema. U Srbiji se razvijaju dve klase vodoprivrednih sistema: (a) regionalni sistemi za snabdevanje vodom najvišeg kvaliteta (18 regionalnih sistema); (b) rečni sistemi za korišćenje, uređenje i zaštitu voda (11 sistema). Neophodno je regulisanje voda u akumulacionim basenima, dok su u ravničarskom delu na severu zemlje neophodni kanalski sistemi za korišćenje, zaštitu i uređenje tranzitnih voda. Prikazani su planirani sistemi i osnovni principi razvoja pojedinih grana u oblasti voda. Definisani su i prostori koje treba rezervisati za građenje akumulacija kao ključnih elemenata integralnih sistema. Na kraju se, nakon prikaza PPRS daje komentar o tesnoj međusobnoj povezanosti sektora voda, razvoja i zaštite životne sredine.

Ključne reči: prostorni plan, vodna infrastruktura, hidrotehnički sistemi.

RESUME

Spatial Plan of the Republic of Serbia (SPRS), as an important document in the system of spatial planning in the country should be adopted in the nearest future. The article defines the strategic principles of the document. Treating Serbia as a unique water management area, SPRS has proceeded from the fact that the Serbian water resources are scarce and very uneven in space and time. In such conditions, complex water problems can be dealt only by the implementation of integrated systems for water planning, using and protecting. Basic criteria for planning such systems are defined in this document. Two classes of water management systems are developed in Serbia: (a) regional systems for water supply with the highest quality (18 regional systems); (b) river systems for water usage, development and protection (11 systems). It is necessary to regulate water in the accumulation basins, while in the plain area on the north of the country channel systems are necessary for the use, protection and regulation of transit waters. Article shows the planned systems and basic principles of development of individual branches in the field of water management. It also defines areas for the construction of accumulations, as key elements of integrated systems. Finally, after a SPRS preview, there is a comment on the close interrelation between water sector, development and environmental protection.

Keywords: spatial plan, water infrastructure, hydro-technical systems

1. UVOD

Prostorni plan Republike Srbije (PPRS), koga je uradila Agencija za prostorno planiranje Srbije uz učešće najkompetentnijih eksperata iz pojedinih oblasti (koordinatori je bio prof. dr Borislav Stojkov, d.i.a.) - upravo se nalazi pred usvajanjem u Skupštini Srbije. To je 'krovni' prostorni plan države, iz koga se razvija čitav niz prostornih planova opština, planova prostora posebnih namena, koji se dalje razrađuju u detaljnije regulacione planove, kojima će se obuhvatiti prostor čitave države. Ti planski dokumenti i njihova dosledna primena, osnovni su preduslov da Srbija postane uređena država, u kojoj se sve odluke o razvoju naselja, infrastrukturnih sistema, zaštiti prostora posebnih namena i lokacijama objekata, zaključno sa pravilima

• građenja u pojedinim naseljima - donose na osnovu validnih, međusobno usklađenih planskih dokumenata.

• Deo koji se odnosi na vode i vodnu infrastrukturu u PPRS zauzima značajno mesto, što proističe iz činjenice da hidrotehnički sistemi, zajedno sa površinskim kopovima - imaju najkonkretnije, najstrožije zahteve u pogledu lokacija koje su im neophodni za razvoj (izvorišta na konkretno omeđenom prostoru, pogodne lokacije za brane i potencijalne akumulacije, itd), koje treba imati u vidu pri razradi planova razvoja svih drugih sistema. Ti dragoceni vodni potencijali se mogu uništiti ukoliko za tu namenu ne budu planski rezervisane i zaštićene neophodne konkretne lokacije. Upravo zbog značaja sektora voda planiranje u toj oblasti je uvek na nacionalnom nivou, a u novije